

„Boldogabb családokért” családi életre nevelés iskolai program

Kecskemét-Széchenyvárosi Közösségépítő Egyesület (SZÉK)

Legfontosabb célunknak a házasság és a család védelmezését, erősítését tekintjük. Különös figyelmet fordítunk az ifjúságra, mert ők lesznek a jövő generáció alapítói. Átgondoltan, több oldalról közelítünk feléjük. Meggyőződésünk, hogy az egész társadalom összefogására van szükség ahhoz, hogy családbarát közvélemény és jogrend alakuljon ki, ahol **érték az élet, a személy, a házasság, a család. Hisszük és valljuk, hogy a fogamzás pillanatában elindul a megismételhetetlen, egyedi és pótolhatatlan emberi élet, és az emberi élet érték a fogamzás pillanatától a természetes halálig.** Úgy tűnik, a NEVELÉS tekinthető a legfontosabb és leghatékonyabb eszköznek a családbarát szemléletmód és az emberi élet tisztelésének kialakításában.

Családi életre nevelő programunknak egy ismeretterjesztő munka képezi alapját. 1990-ben a **tüneti-hőmérőzéssel természetes családtervezési módszer** szélesebb körben való megismertetését kezdtük el Kecskeméten. Azóta rendszeresen tartunk előadást, tanfolyamot és tanácsadást fiatalok és házaspárok számára országsszerte. Általános- és középiskolákban kb. 1993 óta tartunk családtervezéssel, felvilágosítással és családi életre felkészítéssel kapcsolatos órákat. 1994-ben kerültünk szakmai kapcsolatba a budapesti **Természetes Családtervezési Tanácsadók Munkaközösségével**, s tagjai lettünk ennek a szervezetnek. Az évek múlásával egyre nőtt az igény a szokványostól eltérő iskolai **felvilágosító órák** iránt. Ezek megvalósítása közben táguult látókörünk, sok lehetőségünk adódott, hogy közelebb kerüljünk a fiatalokhoz, és az őket foglalkoztató kérdésekhez, problémákhoz. Egyre inkább megismerhettük az ifjúsággal foglalkozó szakemberek fiatalokhoz való viszonyulását, nevelőmunkájuk során felmerülő nehézségeiket. Ez a tevékenység a **Kecskemét-Széchenyvárosi Közösségépítő Egyesület** megalakulása – 1997. – után és a pályázati lehetőségek megnövekedésével ölthetett hivatalosabb formát. 1999-től kezdődött **családi életre neveléssel** kapcsolatos munkánk programmá szervezése, melynek a **„Boldogabb családokért”** nevet adtuk a Magyar Katolikus Püspöki Kar 1999 karácsonyán kiadott **„A boldogabb családokért!”** című körlevele nyomán.

Programunk szélesebb körben való elterjedéséhez lehetőséget biztosított 2001-2011-ig a budapesti **Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Családpedagógiai Intézete**, melynek alapító munkatársai voltunk. A **„Neveléssel a boldogabb családokért!”** című nemzetközi konferencián (2001. május 17–19., Budapest) találkozott össze alapító csapatunk. Fiatalokkal foglalkozó szakemberek – pedagógusok, védőnők – számára akkreditált 40 órás **„Egészséges életmódra és családi életre nevelés” tanfolyamokat** szerveztünk. Eddigi helyszíneink: Budapest, Szombathely, Kecskemét, Kalocsa, Pécs, Szeged, Eger, Révkomárom és Gyenesdiás. A résztvevők létszáma indulástól számítva 2011. decemberig **811 fő. A 2011/2012-es tanévben a 16. pedagógus- és a 12. védőnőképzésünk kezdődött.**

Programunkban a családi életre felkészítő foglalkozásokat **„család-órák”**-nak nevezzük, s 7-24 éves korú fiatalokkal foglalkozunk. Az óratartóinkat **családi életre nevelő (CSÉN) tanácsadók**nak nevezzük. Havi rendszerességgel, éveken át kísérjük a fiatalokat, hogy a kamaszkor különböző állomásain mellettük legyenek, s segítségük eligazodni és dönteni az élet legfontosabb kérdéseiben. Egy osztályhoz, csoporthoz család-órát tartani többen megyünk: legalább ketten, ha tehetjük hárman.

Több iskola vezetője kifejezte felénk, hogy nevelési koncepciójukhoz „Boldogabb családokért” programunk szervesen kapcsolódik, sőt illeszkedik, igénylik a családi életre felkészítő foglalkozásokat, „család-órák” szervezett megjelenését intézményeikben. Felismerték azt a tényt, hogy nemcsak a pályaválasztásra szükséges felkészíteni a fiatalokat, hanem egyfajta élethivatásra is annak reményében, hogy a felnövekvő nemzedéknek nagyobb esélye legyen a kiegyensúlyozottabb házasságra és a boldog családi életre. Család-órákat mind önkormányzati, mind egyházi iskolákban egyaránt tartunk osztályfőnöki, biológia, egészségtan, etika és hittan órák keretében. **2011-ben** Kecskeméten, Kecelen, Kiskunfélegyházán, Kerekegyházaán, Baján, Budapesten, Gerényesen, Sárospatakon, Petőfiszállás-Szentkúton, Bugacon, Kiskunmajsán, Sátoraljaújhelyen, Válon, Kiskunhalason, Törökbálinton, Veszprémben **összesen 40 intézményben, 154 osztálynál, kb. 3646 diáknak** tartottak család-órákat a kecskeméti, bajai és keceli családmunkacsoport tagjai.

Iskolai kereteken kívül szabadidős foglalkozásokon is elérjük a fiatalokat, pl. délutáni klubfoglalkozás, cserkészfoglalkozás, cserkész tábor, hittanóra, kollégiumi esti foglalkozás, tábor keretében. Programunkban Kárpátalján 2003 óta – Beregszászban és Ungváron –, Felvidéken 2007 óta – Gután, Ipolyságban és Révkomáromban –, Erdélyben 2008 óta – Marosvásárhelyen – és Vajdaságban szintén 2008 óta – Újvidéken – tartunk család-órákat és programbemutató előadásokat, műhelymunkát.

Témaköreink a család-órákon

Ezek a „család-órák”-on a tanulók – életkori sajátosságaiknak megfelelően – hiteles és megfelelően képzett személyek segítségével bevezetést kapnak a következő témákba:

- A helyes önismeret és önértékelés, a jellemnevelés, a személyiségfejlesztés, a kommunikációs készség és a konfliktuskezelő képesség fejlesztése.
- Az érték közvetítő példaképek szerepe az életünkben.
- Az igazságra épülő értékrend megismerése.
- A barátságok szerepe, a serdülőkor sajátosságainak, a lelki és biológiai változások szépségeinek és gondjainak a megélése.
- Hogyan segíthetünk a gyermekeknek, fiataloknak abban, hogy helyesen használják a tömegkommunikációs eszközöket?
- A szabadidő értékes eltöltése.
- Ismerkedés a termékenység tüneteivel, a női ciklus történéseivel. Így remélhetőleg hozzájárulhatunk a fiatalok termékenység-tudatának és egészség-tudatának kialakításához.
- A szerelem, a párválasztás, a házasságra való felkészülés, a házastársi elköteleződés és hűség, az egymásért való közös felelősségvállalás.
- A szeretet típusokkal, az igazi, elfogadó szeretettel való ismerkedés. Egy sajátos nyelvet, a szeretet-nyelvet tanítjuk: elismerő szavak, minőségi idő, ajándékozás, szívessegek, testi érintés.
- A felelős szexualitásról érthető és őszinte felvilágosítás, és az arról való kommunikáció elősegítése. A szexualitás helye meggyőződésünk szerint egy kölcsönösen hűséges, élethosszig tartó kapcsolatban van, mely számunkra a házasság. A szüzesség, az önuralom és lemondás értékét hangsúlyozzuk. Ez segítséget jelent az abortusz- és AIDS-prevenációs munkában is.
- A szexualitás az élet egyik legszebb ajándéka, nagy öröm forrása két, egymáshoz szeretetben elkötelezett ember számára. Fontos kiemelni azonban, hogy benne foglaltatik az élet továbbadásának lehetősége is.
- A megtermékenyítés biológiájával való ismerkedés során a fogamzás mint csoda jelenik meg. Hisszük és valljuk, hogy a fogamzás pillanatában elindul a megismételhetetlen, egyedi és pótolhatatlan emberi élet. Ha valaki ennek tudatában van, nem tervezett fogamzás esetén remélhetőleg nem választja az abortuszt.
- Az abortusz-megelőzés során az élet tisztelését, az életvédelmet, a magzatvédelmet hangsúlyozzuk, s leghatékonyabb segítségnek a magzati fejlődés részletes megismertetését tekintjük. Az abortusz nem családtervezési módszer!
- Fontosnak tartjuk a teljes körű tájékoztatást a családtervezési módszerekről, melyre az átgondoltság, a tervszerűség és a felelősség jellemző. Nagyon fontosnak tartjuk a természetes családtervezés részletes megismertetését. Bízunk abban, hogy mindezen ismeretek elmélyítése az egészséges életkezdést lehetővé teszi.
- Mivel a serdülőkorú fiatal úton van már leendő családi élete felé, a családtervezés tágabb értelemben egy életmódot is jelent számára. Mindez magában foglalja a lelki ráhangolódást, az egészséges táplálkozást, megfelelő testedzést, a káros szenvedélyektől való tartózkodást (a káros szenvedélyek megelőzése, AIDS- és drogmegelőzés).
- A gyermek – ajándék, férj és feleség kapcsolatának a beteljesedése, gyümölcse.

- Hangsúlyozzuk a szülői hivatásra való tudatos felkészülést, mely nélkülözhetetlen a felelős szülővé válás során.
- Karrier és/vagy hivatás? Siker és/vagy boldog családi élet?
- Gyermekvállalás – gyermeknevelés. A gyermekről úgy beszélünk, hogy csodálatos ajándék, férj és feleség kapcsolatának a beteljesedése, gyümölcse. A gyermekét váró édesanya éppen ezért – a mi szóhasználatunk szerint – áldott állapotban van, nem pedig terhes.
- A szüléssel, annak baba-mama-barát formájával is ismerkedünk.
- Rátétekintünk a családban élő generációkra, a családi szerepekre.
- Miért jó az „öreg” a háznál? A hagyományok megismerése és ápolása, a múlt értékeinek felidézése és követendő példája, az emlékek megtartó ereje.
- Az emberi élet érték a fogamzás pillanatától a természetes halálig.
- A halál és gyász mai életünkben a tabu témák között szerepel. „Amióta nem otthon születünk és nem otthon halunk meg, nem értjük a világot!” A gyász, a veszteség feldolgozásának, a „gyász munka folyamatának” bemutatásával kívánunk hatékony segítséget nyújtani ebben a nehéz kérdésben.
- Beteg, fogyatékossgal élő és/vagy idős ember a családban – az empátiás és szolidaritás készség fejlesztése.
- A tisztelet fontosságának hangsúlyozása.
- A nagycsaládok illetve több generáció együttélése, konfliktushelyzetei és azok kezelése.
- A családi szerepek áttekintése, család értékének hirdetése kiemelten fontos feladatunk.

„**Boldogabb családokért**” programunk 2006 őszétől kibővült egy német nagysikerű felvilágosító programmal, az **MFM-Projekt**tel (Mädchen Frauen Meine Tage = lányok, asszonyok, menstruáció). A program kitalálója és elindítója Dr. med. Elisabeth Raith Paula müncheni orvosnő. Az MFM-Projekt 1999-ben indult Münchenben. Az **MFM-Projekt „Ciklus-show”** programjának Magyarországra történő adaptációját és elterjesztését Egyesületünk vállalta. A „**Ciklus-show**” program központi gondolata a következő: a serdülő lányok önképét és életérzését nagymértékben meghatározza, milyenek tapasztalják meg és értékelik a testüket, milyen üzeneteket hallanak testükkel - és így saját magukkal kapcsolatban. A saját test értékességének megtapasztalása alapvető fontosságú ahhoz, hogy az egészségünkkel, termékenységünkkel és szexualitásunkkal felelősen tudjunk bánni. Ez minden megelőzés, prevenció alapja, ezért a program jelmondata: **„Csak arra vigyázok, amit értékesnek tartok.”**(www.mfm-projekt.de ;www.mfm-projekt.hu). A projekt magyarországi indulásától számítva, **2007-2011-ig összesen 3195 lány vett részt a 243 alkalommal megtartott Ciklus-show-n.**

Módszereink - családmunkacsoportunk, csapatmunkánk

„**Boldogabb családokért**” **családi életre nevelés programunk** gyakorlatorientált, a nem formális pedagógia eszköztárának elemeit tartalmazza. Országos modellként, mintaprogramként szolgál már több éve, de ezt a minősítést hivatalosan – az **„ÉV GYERMEK- és IFJÚSÁGI MINTAPROJEKTJE”** – 2008. november 8-án kapta meg a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Esélyegyenlőségi Szakállamtitkáratól.

Programunk több szinten reagál a jelentős mértékben változó társadalmi és gazdasági környezetre, melyben az etikai és erkölcsi nevelés, a gyermek- és ifjúságvédelem, az egészséges életmódra és családi életre nevelés háttérbe szorult. Közismert, hogy a fiatalok jelentős része megfelelő erkölcsi értékrend, az egészséges személyiség fejlődéséhez szükséges perszonális kapcsolatok nélkül, csonka vagy zilált családból kerül ki az életbe.

Család-óráink megtervezésére, megvalósítására és utómunkálataira a csapatmunka jellemző. Szakembereink: pedagógus, orvos, biológus, védőnő, logopédus, hitoktató, hittanár, egészségnevelő, gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, teológus, mentálhygiénés szakember agrármérnök, idegenforgalmi közgazdász, programozó matematikus.

Egy osztályban két (esetenként három) munkatárs dolgozik egyszerre, mert így több figyelmet tudunk a gyerekekre szentelni, s megoldható az osztálybontás is, ha a téma ezt szükségessé teszi.

Foglalkozásainkhoz új formát kerestünk. Fontosnak tartjuk, hogy a diákokat a tanár partnerének tekintse, s így oldottabb légkörben valósulhassanak meg az órák. Ezekben a foglalkozásokon sokat játszunk együtt, beszélgetünk a diákokkal, s az új ismereteket is igyekszünk – előadás helyett – közös munkával felfedezni. Ehhez az újszerű szemléletmódhoz nyújtanak segítséget számunkra a közösen végzett gyakorlatok, játékok és drámapedagógia elemek alkalmazása.

„Kezdetben a fiatalok néha kicsit komolytalanok, esetleg zavaruk leplezése miatt zajosak. De ahogy a rendszeres órák alatt összeszokunk, egymásra hangolódunk, már látják, hogy velünk olyan intim dolgokról is jól el lehet beszélgetni, mint a szex, a szüzesség, a termékenység. Bizalmukba avatnak bennünket, megnyílnak. Érzik, hogy róluk van szó, és ők választják a témákat is. Majd ezeket együtt átbeszélgetve találjuk meg a válaszokat a „miértekre” és a „hogyanokra”. Talán meglepő, de ezekben a beszélgetésekben azt érzékeljük, hogy a gyerekek még ebben a felfordult világunkban is szeretnének szigorúbb, határozottabb elvek szerint élni. Csak nem tudják, hogyan tegyék. Hiszünk abban, hogy ezek a fiatalok az átgondolt kérdések és információk birtokában önálló, felelősen cselekvő, érett személyiséggé válhatnak. A mi feladatunk, hogy ebben segítsük őket.” (Idézet Fejes Mária riportjából.)

Az egy-egy osztályban zajló munka irányát a diákok igényei alapján az osztályfőnökkel való konzultáció során alakítjuk ki, és a megvalósulást is együtt értékeljük. Az óra-előkészítő és értékelő konzultációk segítségével igyekszünk „csoportra, osztályra szabott” foglalkozásokat tartani. Igényeljük, hogy az osztályfőnök is bent legyen az órákon, és örömmel vesszük, ha ő is aktívan bekapcsolódik az ott folyó munkába. A szülőket is igyekszünk tájékoztatni a szülői értekezleteken és más fórumokon a programunkról, s szülői foglalkozásokat is tartunk.

A program hosszú távú stratégiai célkitűzései

A **család-órák közoktatásban történő meghonosítása**, hogy a fiatalok egészséges életmóddal és harmonikus családi élettel kapcsolatos ismeretei, tapasztalatai mélyüljenek, ismerjék fel a veszélyes élethelyzeteket, belső meggyőződésből tudjanak „igen”-t mondani a valódi értékekre és „nem”-et a káros szenvedélyekre: pl. dohányzás, alkohol, drog, szexuális promiskuitás. Bízunk abban, hogy a felnövekvő nemzedéknek nagyobb esélye lesz a kiegyensúlyozott házasságra és a boldog családi életre.

Legfőbb távlati célunk egy **országos „család-háló”** kiépítése. A pedagógus és védőnői tanfolyamokon végzett résztvevők „terepen” folyó szakmai munkájának segítése, nyomon követése és koordinálása is feladatunk. A hálózat utánkövetési rendszert biztosít a képzésben végzetek számára, akik tanácsadási, szupervíziós, rendszeres továbbképzési találkozókra keresztül segítséget vehetnek igénybe, hospitálási lehetőséget, és a folyamatos tapasztalatcsere elérhetőségét biztosítjuk számukra.

Elérhetőségünk:

Kecskemét-Széchenyivárosi Közösségépítő Egyesület (SZÉK)

Cím: 6000 Kecskemét, Irinyi u. 62. e-mail: holnap6000@gmail.com ; info@mfm-projekt.hu honlap: www.holnaponlap.hu; www.mfm-projekt.hu

Adószám: 18353183-1-03

Hortobágyiné dr. Nagy Ágnes (30-995-99-60) szakmai felelős;

Bemutató anyagunk 2012 januárjában készült.